

Z A P I S N I K
sa Osme sjednice Odbora za međunarodne odnose i iseljenike
održane 9. decembra 2021. godine

Sjednica je počela u 9:40 časova.

Sjednicom je predsjedavao Miodrag Lekić, predsjednik Odbora.

Sjednici su prisustvovali članovi/ce Odbora: zamjenik predsjednika Odbora Andrija Nikolić, dr Branka Bošnjak, Slaven Radunović, Milo Božović, dr Tamara Vujović, Nikola Janović i mr Ervin Ibrahimović.

U skladu sa članom 65 Poslovnika Skupštine Crne Gore odsutnu članicu Odbora mr Aleksandru Vuković mijenjala je poslanica Suzana Pribilović.

Sjednici nisu prisustvovali članovi Odbora mr Predrag Bošković, Vladimir Joković, Milun Zogović i mr Boris Mugoša.

U okviru redovnog programa stažiranja koji organizuje Fakultet političkih nauka Univerziteta Crne Gore u saradnji sa Skupštinom Crne Gore, sjednici su prisustvovala studentkinje Sandra Rajković, Elma Ljuca i Dina Pepić.

Sjednici su prisustvovali Ljubomir Mišurović, državni sekretar Ministarstva vanjskih poslova, Dragiša Dragnić, podsekretar za finansije u MVP, Ljubica Radović, saradnica u Ministarstvu finansija i socijalnog staranja, Bojan Paunović, generalni direktor Direktorata za državni budžet u Ministarstvu finansija i socijalnog staranja, Milena Lipovina Božović, državna sekretarka Ministarstva ekonomskog razvoja, Jelena Janković, v.d. direktorice Direktorata za trgovinsku saradnju i ekonomske odnose sa inostranstvom u Ministarstvu ekonomskog razvoja, Aida Salagić, načelnica u Direkciji za saradnju sa STO i pristup tržištu roba u Ministarstvu ekonomskog razvoja, mr Seid Hadžić, direktor Uprave za saradnju sa dijasporom - iseljenicima i Renata Gojković, samostalna savjetnica I u Upravi za saradnju sa dijasporom - iseljenicima.

Takođe, sjednici su prisustvovali službenici/ce Odbora: sekretar Odbora mr Jasmin Bojadžić i savjetnice mr Vanja Čabarkapa i Iva Lakićević.

Za sjednicu je jednoglasno usvojen sljedeći:

DNEVNI RED

- Usvajanje zapisnika sa pete i šeste sjednice Odbora -

Predlog zakona o potvrđivanju Protokola o izmjenama i dopunama sporazuma o slobodnoj trgovini između EFTA zemalja i Crne Gore, Izmjene sporazuma o poljoprivredi između Crne Gore i Švajcarske Konfederacije, Izmjene sporazuma o poljoprivredi između Crne Gore i Kraljevine Norveške i Izmjene sporazuma o poljoprivredi između Crne Gore i Islanda;

Predlog zakona o budžetu Crne Gore za 2022. godinu u dijelu koji se odnosi na potrošačke jedinice:

- Ministarstvo vanjskih poslova;
- Uprava za saradnju sa dijasporom – iseljenicima;

Prije prelaska na prvu tačku dnevnog reda predsjednik Odbora Miodrag Lekić stavio je na glasanje usvajanje zapisnika sa pete i šeste sjednice Odbora, koji su jednoglasno prihvaćeni.

Prva tačka dnevnog reda: *Predlog zakona o potvrđivanju Protokola o izmjenama i dopunama sporazuma o slobodnoj trgovini između EFTA zemalja i Crne Gore, Izmjene sporazuma o poljoprivredi između Crne Gore i Švajcarske Konfederacije, Izmjene sporazuma o poljoprivredi između Crne Gore i Kraljevine Norveške i Izmjene sporazuma o poljoprivredi između Crne Gore i Islanda.*

U uvodnim napomenama, Milena Lipovina Božović, državna sekretarka Ministarstva ekonomskog razvoja istakla je da je PEM Konvencija međunarodni sporazum koji propisuje jedinstvena tj. harmonizovana pravila o preferencijalnom porijeklu robe. Izmjenama PEM Konvencije, između ostalog, postigli bi se ciljevi kao što su povećana fleksibilnost primjene pravila o porijeklu u brojnim sektorima, što bi izvoznici i članicama PEM-a omogućilo lakše ispunjavanje pravila, kao i uvođenje drugih mjera za olakšavanje trgovine, poput pune kumulacije i izmjene odredbi vezanih za povraćaj carine za uvoz komponenata iz zemalja koje nisu članice PEM-a.

Zakon o potvrđivanju Protokola o izmjenama i dopunama sporazuma o slobodnoj trgovini između EFTA zemalja i Crne Gore, Izmjene sporazuma o poljoprivredi između Crne Gore i Švajcarske Konfederacije, Izmjene sporazuma o poljoprivredi između Crne Gore i Kraljevine Norveške i Izmjene sporazuma o poljoprivredi između Crne Gore i Islanda, omogućit će dalji razvoj i unapređenje trgovinske i ekonomske saradnje sa svim EFTA zemljama, posebno u dijelu pristupa tržištu roba. U skladu sa gore pomenutim, vezano za pristup tržištu roba, predmet pregovora sa EFTA zemljama su bila tranziciona pravila porijekla, a u kontekstu revizije međunarodnog sporazuma kakav je Regionalna konvencija o pan-euro-mediteranskim preferencijalnim pravilima porijekla (PEM Konvencija), kojom su propisana harmonizovana pravila o porijeklu. Posebno treba imati u vidu da su pravila o porijeklu i administrativna saradnja sa EFTA zemljama regulisana PEM Konvencijom, istakla je Lipovina Božović.

Protokol o izmjenama i dopunama sporazuma o slobodnoj trgovini između EFTA zemalja i Crne Gore i izmjene sporazuma o poljoprivredi sa EFTA zemljama proizilaze iz benefita unapređenih PEM pravila porijekla, kao i strateškoj opredijeljenosti Crne Gore ka evropskim integracijama, ali i članstvu u Svjetskoj trgovinskoj organizaciji (STO). U skladu sa pomenutim, u cilju implementacija pravila iz revidirane PEM Konvencije, kao osnova tokom pregovora korišćen je EU model, koji je prilagođen FTA sa EFTA zemljama. Usvajanjem Protokola i pratećih izmjena bilateralnih sporazuma o poljoprivredi osigurava se održavanje već uspostavljene zone kumulacije porijekla robe zasnovane na PEM pravilima, ali sada, na tranzicionoj osnovi, koja će se primjenjivati paralelno sa pravilima porijekla iz važeće PEM konvencije, sve do konačnog usvajanja revidirane Konvencije, zaključila je državna sekretarka Ministarstva ekonomskog razvoja Milena Lipovina Božović.

Predsjednik Odbora Miodrag Lekić je konstatovao da je predstavnik predlagača prihvatio predlog tehničkih ispravki teksta ugovora koji se potvrđuje, nakon čega je Odbor jednoglasno podržao Predlog zakona o potvrđivanju Protokola o izmjenama i dopunama sporazuma o slobodnoj trgovini između EFTA zemalja i Crne Gore, Izmjene sporazuma o poljoprivredi između Crne Gore i Švajcarske Konfederacije, Izmjene sporazuma o poljoprivredi između Crne Gore i Kraljevine Norveške i Izmjene sporazuma o poljoprivredi između Crne Gore i Islanda.

Bojan Paunović, generalni direktor Direktorata za državni budžet u Ministarstvu finansija i socijalnog staranja, predstavio je Predlog zakona o budžetu Crne Gore za 2022. godinu, konkretno u dijelu koji se odnosi na potrošačke jedinice Ministarstvo vanjskih poslova i Uprava za saradnju sa dijasporom – iseljenicima. Paunović je istakao da se sredstva u budžetu MVP za 2022. godinu, raspodjeljuju u cilju unapređenja bilateralne i multilateralne saradnje, te ekonomske i kulturne saradnje u odgovarajućim oblastima. Planirana ukupna sredstava za 2022. godinu iznose 17.2 miliona eura, što predstavlja povećanje od 0,8% u odnosu na sredstva obezbijedenja u 2021. godine i ona su iskazana u okviru jednog programa, podprograma i tri aktivnosti. Kada je u pitanju Uprava za saradnju sa dijasporom – iseljenicima, predlogom budžeta za 2022. godinu, predviđena su sredstva u iznosu od 0.7 miliona eura, koja su iskazana kroz jedan program, podprograme i dvije aktivnosti. Ovaj dio budžeta je uvećan za 75.000 eura u odnosu na prethodnu budžetsku 2021. godinu.

Za riječ se javio direktor Uprave za saradnju sa dijasporom - iseljenicima mr Seid Hadžić, koji je istakao da predloženi budžet za Upravu ipak nije dovoljan za sve planirane aktivnosti za narednu godinu, te da je isti nešto manji u odnosu na 2021. godinu. Shodno tome mr Hadžić je apelovao da se uvažavaju njihovi predlozi za uvećanje budžeta Uprave, kako bi se stvorili adekvatni uslovi za uključivanje dijaspore u društveni, ekonomski i politički život Crne Gore, činjenicom na njihov potencijal, brojnost i uopšte doprinos državi u navedenim sferama života, poslovanja i drugim oblicima djelovanja.

Uvažavajući ambicije koje su iskazane, vjerujemo da predloženi budžet za 2022. godinu može osigurati nesmetano sprovođenje ključnih aktivnosti, dodao je Paunović. U svakom slučaju ostajemo otvoreni da pokušamo da na uštrb određenih aktivnosti, finansijski pojačamo stavke od prioriteta, kako bi mogli naći adekvatno rješenje na obostrano zadovoljstvo, istakao je generalni direktor Direktorata za državni budžet u Ministarstvu finansija i socijalnog staranja, Bojan Paunović.

Shodno navedenom komentaru, direktor Uprave za saradnju sa dijasporom - iseljenicima mr Hadžić je naveo da je potrebno sa posebnim sensibilitetom uzeti u razmatranje 2021. godinu, sa kojom se upoređuju potrebe budžetskih jedinica za narednu godinu, jer je upravo tekuća godina ona u kojoj je nastavljena pandemija koju prate aktuelene mjere na snazi, te da određene aktivnosti koje Uprava nije sprovela, ne predstavljaju ništa drugo do nemogućnost adekvatnog djelovanja u punom kapacitetu, zbog navedene situacije u državi, regionu i svijetu.

Poslanica dr Tamara Vujović pohvalila je rad službe Odbora za međunarodne odnose i iseljenike kada je u pitanju priprema i analiza planiranog budžeta za narednu godinu kao i prezentaciju budžetske kancelarije Ministarstva finansija i socijalnog staranja. Ministarstvo vanjskih poslova je uspjelo da izvrši sve aktivnosti iz predviđenog programa Vlade Crne Gore koje se tiču učešća u međunarodnim organizacijama i zastupanjima Crne Gore na međunarodnom planu, što je prepoznala i pohvalila Evropska Komisija, koja je u svojoj ocjeni navela da je izvršena potpuna usklađenost sa stavovima vanjske i bezbjednosne politike. Poslanica dr Vujović je upitala predstavnike Ministarstva finansija da li je došlo do povećanja ili smanjenja sredstava, i u kojoj mjeri je značajna stavka u kojoj se navodi da je planirano opredjeljenje od 1,57 miliona eura po osnovu ugovora o djelu. U predviđenom budžetu navedena je, takođe, stavka od 4 miliona za rentu, dok je predviđen mali izdatak u budžetu za renoviranje ili eventualnu kupovinu prostorija. Dodatno, kontribucije u međunarodnim organizacijama za 2022. godinu su za 1,69% manja u odnosu na 2021. godinu, te u tom pravcu je zatražila objašnjenje zašto je tako, činjenicom na veliku važnost ove aktivnosti. Vujović je navela da su kapitalna ulaganja mala, koja su predviđena na 20%, te u tom pravcu upitala da li

su planirane određene aktivnosti konkretno za zgradu MVP i zgradu bivšeg Ruskog poslanstva. Kada je u pitanju Uprava za saradnju sa dijasporom – iseljenicima, poslanica dr Vujović je istakla da je bilo potrebno sprovesti više inicijativa i biznis foruma, te uopšte novih susreta sa dijasporom, u odnosu na predviđeno uvećanje broja zaposlenih u Upravi, bez obzira na neminovnu potrebu angažovanja profesionalaca iz ove oblasti.

Državni sekretar Ministarstva vanjskih poslova, Ljubomir Mišurović naglasio je da se ozbiljno pristupilo izradi dijela nacrtu budžeta upravo MVP čime je predviđeno 23,340 miliona eura za 2022. godinu. Za rad diplomatsko - konzularnih predstavništava izdvojeno je 17,920 miliona eura, za administraciju 3,910 miliona eura, te za članstvo u domaćim i međunarodnim organizacijama 1,5 miliona eura. Nact budžeta od strane Ministarstva finansija i socijalnog staranja za MVP predvidio je 17,200 miliona eura, te je razlika u budžetskim sredstvima evidentna i ona iznosi 6,140 miliona eura manje. Shodno tome Ministarstvo vanjskih poslova će i pored svih izazova nastaviti da uredno sprovodi vanjsku politiku države, istako je Mišurović.

Za riječ se javila poslanica dr Branka Bošnjak koja je istakla da je dijaspora Crne Gore ogromno bogatstvo naše države, zbog koje svi trebamo naći modul da zajedno nastupimo ka našim iseljenicima, kako bi iskoristili sav taj potencijal. Politička situacija unutar države se direktno reflektuje na našu dijasporu, te ih treba rasteretiti unutrašnjih previranja i ujedno animirati u smislu investicija koje su prisutne na visokom nivou, posebno imajući u vidu na patriotsku stranu naših ljudi koji imaju izražen upravo taj segment u odnosu na strane investitore. Dodatno, poslanica dr Bošnjak je upitala koliko je sredstava MVP raspodijelilo za adaptaciju bivšeg Ruskog poslanstva na Cetinju, dodavši da bi MVP trebalo barem dio svojih prostorija preseliti upravo u Prijestonicu, činjenicom na istorijsko mjesto koje mu pripada kada je u pitanju diplomatija i međunarodni odnosi.

Poslanik Slaven Radunović je zamolio predstavnike Ministarstva vanjskih poslova za informaciju koliko je sredstava planirano da se izdvoji na narednu godinu, konkretno za članstvo u najznačajnijim međunarodnim organizacijama kao što su NATO, UN, OEBS i Savjet Evrope.

Dragiša Dragnić, podsekretar za finansije u MVP je na ranije pitanje poslanice dr Vujović istakao da se veći dio ugovora o djelu odnosi na lokalno osoblje u diplomatsko - konzularnim predstavništvima, kao što su tehnički sekretari, vozači itd. Kada je u pitanju renta stanova diplomata i ambasada, koja iznosi oko 4 miliona eura, država mora ispoštovati finansijsku i bezbjednosnu stranu, na osnovu čega se biraju lokacije za pomenute premise. Kontribuciju u vrijednosti od 400.000 dolara MVP je bilo u obavezi da raspodijeli za Avganistan do 2024. godine, ali je ista stopirana iz razloga poznate situacije u ovog državi, od čega je 100.000 dolara raspodijeljeno u humanitarne svrhe za rješavanje ove krize, preko kancelarije Ujedinjenih nacija zadužene za pitanja izbjeglica. Kao odgovor na pitanje poslanika Radunovića, Dragnić je istakao da je za NATO izdvojeno 710.000 eura, za UN 115.000 eura, za OEBS 45,517 eura, za ekonomsku diplomatiju 2.000 eura itd. Kada je u pitanju odgovor na pitanje koje se tiče opredjeljivanja sredstva za bivše Rusko poslanstvo na Cetinju, Dragnić je istakao da MVP ne opredjeljuje ista, već je taj zadatak na Upravi za imovinu.

Poslanik mr Ervin Ibrahimović je naglasio da je zadovoljan odlukom Vlade da se odustavi planirano ukidanje obaveznih izdvajanja za iseljenike, što bi bio svojevstan atak na naše najbolje ambasadore u inostranstvu – na našu dijasporu. Prethodna vlast je svake godine od 2016. uvećavala iznos sredstava za Upravu za saradnju sa dijasporom - iseljenicima, dok je

sadašnja vlast za narednu godinu planirala smanjenje za oko 60.000 eura, što nije dobra poruka za naše ljude, koji godišnje investiraju oko 500 miliona eura u našu državu, koji ujedno predstavljaju najveći broj turista koji dolaze u Crnu Goru na godišnjem nivou i koji su veoma značajan resurs među kojima ima priznatih i poznatih naučnika, sportista, preduzetnika, umjetnika itd. Dodatno, poslanik mr Ibrahimović je istakao da nije zadovoljan izdvajanjima za diplomatsko - konzularna predstavništva, u vidu reprezentacija i sličnih troškova koji su veoma niska i nedovoljna za adekvatno obavljanje zadataka naših diplomata, što sveukupno šalje lošu poruku ka predstavnicima zemlje domaćina.

Potpredsjednik Odbora, poslanik Andrija Nikolić, je naveo da su planirana budžetska sredstva za MVP korektna, s tim da aktuelna Vlada nema dovoljan legitimitet da sve planirano sprovede, posebno imajući u vidu da je htjela da ukine planirana izdvajanja za našu dijasporu. Poslanik Nikolić je upitao predstavnike MVP, koji će se specijalni izaslanici imenovati i koliko je sredstava planirano za ovu namjenu, posebno za Brisel tj Evropsku uniju. Dodatno, poslanik Nikolić je naveo da je upoznat da se zatvara ambasada u Švajcarskoj, ali i da ništa nije urađeno kada su u pitanju ambasade u Kopenhagenu i Hagu, čije je otvaranje bilo ranije planirano, dok se ujedno otvaraju ambasade u Tel Avivu i Tokiju. Koliki je broj novih zaposlenih u MVP u prethodnih godinu dana, upitao je poslanik Nikolić.

Direktor Uprave za saradnju sa dijasporom-iseljenicima mr Seid Hadžić je naglasio da je zadovoljan da čuje i da su i vlast i opozicija saglasni da se sredstva za Upravu trebaju uvećati iz navedenih i ujedno opravdanih razloga. Kao odgovor na pitanje poslanice dr Vujović i dr Bošnjak, mr Hadžić je naveo da je osnivanje biznis kluba u fazi formiranja, te da se s druge strane osniva i naučni klub, koji će biti uspostavljeni nakon urednog i preciznog definisanja baze podataka za ova dva segmenta. Hadžić je naveo da je navode o ukidanju naknade za Upravu čuo iz medija, te da je shodno tome reagovao, na osnovu čega sredstva nisu ukinuta, te je u tom pravcu izrazio uvjerenje da Vlada nije imala lošu namjeru, već bi Uprava u tom slučaju bila kolateralna šteta činjenicom na smanjenje sredstava svim ostalim budžetskim jedinicama shodno aktuelnoj situaciji u državi i u svijetu.

Ljubomir Mišurović, državni sekretar Ministarstva vanjskih poslova, kao odgovor na pitanje poslanika Nikolića naveo da načelno ne podržava zatvaranja DKP-a, već obrnuto, da upravo podstiče otvaranje novih. Shodno tome, Vlada je donijela odluke o otvaranju ambasada u Kopenhagenu i Hagu, kao i dvije odluke za otvaranje ambasada u Tel Avivu i Tokiju, te je shodno tome najmanje bolno bilo zatvaranje ambasade u Bernu jer u Svajcarskoj Konfederaciji Crna Gora ima dva diplomatsko - konzularna predstavništva. Mišurović je istakao da su imenovana dva specijalna izaslanika koja imaju privremena diplomatska zvanja, ali iste odgovornosti kao regularne diplomate, konkretno jedan pri Misiji u Briselu, dok drugi u ambasadi u Zagrebu. Dragiša Dragnić, podsekretar za finansije u MVP, na pitanje poslanika Nikolića, naveo je da je u MVP u prethodnih godinu dana zaposleno pet lica po ugovoru o djelu u sektoru za finansije i u arhivi ove institucije.

Poslanica Suzana Pribilović je istakla da u planiranom budžetu imamo smanjenje od 1.69% za članstvo u međunarodnim organizacijama, dok je skoro 500.000 eura opredijeljeno na Program upravljanja i administracije MVP, što je problematično. Isto tako imamo problem kada je u pitanju odnos Vlade prema Upravi za saradnju sa dijasporom - iseljenicima tj odnos prema našim ljudima u inostranstvu, činjenicom na nivo opredijeljenih sredstava tj realnih potreba da se ovo važno pitanje tretira adekvatno i u skladu sa potrebama.

Bojan Paunović, generalni direktor Direktorata za državni budžet u Ministarstvu finansija i socijalnog staranja je naveo da je dio sredstava za članstvo u NATO, Crna Gora reguliše preko MVP kao i preko Ministarstva odbrane. Takođe, predviđeni budžet za Upravu za saradnju sa dijasporom - iseljenicima je najveći do sada, činjenicom na realnu potrebu i sam razvitak Uprave u domenu zapošljavanja novih ljudskih kapaciteta koji trebaju iznijeti ovaj zahtjevan posao od državnog interesa. U nastavku, Paunović je istakao da sredstva koja se opredjeljuju za Upravu i MVP predstavljaju rezultat otvorenog dijaloga i pregovora kojima se došlo do najoptimalnijeg modaliteta finansiranja potreba dvije predmetne budžetske jedinice.

Predsjednik Odbora Miodrag Lekić je u završnom izlaganju istako da se jasno prepoznaje uvećanje sredstava za MVP i Upravu, što šalje dobar signal. Lekić se ujedno zahvalio službi Odbora na kvalitetnoj analizi budžeta kada su u pitanju dvije budžetske jedinice kao i prisutnim predstavnicima institucija i njihovim saradnicima na detaljnim prezentacijama predmetnih tema. Predsjednik Lekić je zamolio prisutne poslanike i poslanice da se izjasne podom razmatranja Predloga zakona o budžetu Crne Gore za 2022. godine u dijelu koji se odnosi na Ministarstvo vanjskih poslova i Upravu za saradnju sa dijasporom – iseljenici i na taj način konstituišu mišljenje Odbora za međunarodne odnose i iseljenike.

Nakon glasanja, Odbor nije mogao konstituisati mišljenje podom razmatranja Predloga zakona o budžetu Crne Gore za 2022. godine u dijelu koji se odnosi na Ministarstvo vanjskih poslova i Upravu za saradnju sa dijasporom – iseljenicima, s obzirom da predloženo pozitivno mišljenje, nije dobilo podršku većine prisutnih članova Odbora, činjenicom da su četiri glasa bila za, četiri uzdržana, te bez glasova protiv, o čemu će Odbor informisati matični Odbor za ekonomiju finansije i budžet.

Nakon iscrpljenog dnevnog reda, sjednica je završena u 12:00 časova.

SEKRETAR ODBORA
mr Jasmin Bojadžić

PREDSJEDNIK ODBORA
Miodrag Lekić